

News analysis

ΤΟΥ **Ιωάννη Ν. Γρηγοριάδη**

Η Σύνοδος Κορυφής του NATO και η Τουρκία

Η Σύνοδος Κορυφής του NATO, η οποία θα λάβει χώρα στις 7 και 8 Ιουλίου στην Αγκυρα, εκ των πραγμάτων θα αυξήσει το διεθνές ενδιαφέρον για την εσωτερική κατάσταση της χώρας. Επικαλούμενη μέτρα ασφαλείας, η κυβέρνηση της Τουρκίας έχει ήδη λάβει πληθώρα αστυνομικών μέτρων, ώστε να μην υπάρξουν διαδηλώσεις εναντίον του NATO και των ηγετών οι οποίοι θα συμμετάσχουν. Μέχρι πρότινος η ίδια η κυβέρνηση Ερντογάν καλλιεργούσε το αντιδυτικό και αντιαμερικανικό πνεύμα και το είχε μετατρέψει σε συστατικό στοιχείο της εξωτερικής της πολιτικής.

Οι αντιδυτικές τάσεις της κυβερνήσεως Ερντογάν κατά την τελευταία δεκαετία συνδέονταν και με την αντίληψη ότι η αυταρχική στροφή της Τουρκίας θα είχε αναπόδραστες επιπτώσεις στις σχέσεις της με τον

δυτικό κόσμο, ενώ θα παρέμενε ουδέτερη ως προς τις σχέσεις με τη Ρωσία, την Κίνα και τα κράτη του Κόλπου. Μπορεί πλέον η κυβέρνηση Τραμπ να μη χαρακτηρίζεται από τέτοιες ευαισθησίες, και ο πρεσβευτής των Ηνωμένων Πολιτειών στην Τουρκία Τομ Μπάρακ να υποστηρίζει ότι η ενός ανδρός αρχή και όχι η δημοκρατία είναι το πολίτευμα το οποίο προσήκει στα κράτη της Μέσης Ανατολής.

Δεν είναι πάντως εύκολη υπόθεση η επιστροφή της Τουρκίας στον πυρήνα της Βορειοατλαντικής Συμμαχίας δεδομένων των εξελίξεων στο εσωτερικό της. Σε πρόσφατο άρθρο του στους «Φαίνανσιαλ Τάιμς» ο εκλεγμένος ηγέτης του Ρεπουμπλικανικού Λαϊκού Κόμματος Οζγκιούρ Οζέλ συνοψίζει το σχέδιο εξουδετερώσεως της αξιωματικής αντιπολιτεύσεως και υπογραμμίζει ότι μια

αυταρχική Τουρκία δεν μπορεί να είναι αξιόπιστος εταίρος, καθώς η επιβίωση του καθεστώτος θα επικρατεί οποιασδήποτε συμμαχικής υποχρεώσεως. Η αποδυνάμωση των κρατικών θεσμών υπευθύνων για τη χάραξη της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής και ο σχεδιασμός της βάσει των εσωτερικών πολιτικών συγκυριών και αναγκών ήταν ένας από τους κυρίους λόγους για τη στροφή της Τουρκίας κατά των Ηνωμένων Πολιτειών και του NATO κατά την τελευταία δεκαετία, όταν η Τουρκία εγκατέλειπε την περίοδο της ευημερίας και αντιμετώπιζε διαδοχικές οικονομικές και κοινωνικές κρίσεις.

Αν και η τουρκική κυβέρνηση επένδυσε πολλές ελπίδες στη νέα θητεία Τραμπ για την αναστροφή του κλίματος, τα αποτελέσματα μέχρι στιγμής είναι πενιχρά, και η Σύνοδος Κορυφής του NATO αποτελεί μάλλον την τελευταία ευκαιρία της Τουρκίας για μια επανεκκίνηση των σχέσεων. Επενδύοντας στο συγκριτικό πλεονέκτημα της κυβερνήσεώς του, τη δυνατότητά της να διαθέτει στρατιωτικές δυνάμεις και να συμμετέχει σε ειρηνευτικές και άλλες αποστολές χωρίς τον φόβο του πολιτικού κόστους και ελπίζοντας στην άρση των αμερικανικών κωλυμάτων προς διάφορα τουρκικά εξοπλιστικά προγράμματα, ο πρόεδρος της Τουρκίας ευελπιστεί για την επαναφορά της χώρας του στο κέντρο της διαδικασίας λήψεως των αποφάσεων του NATO. Μια απόφαση για την απαλλαγή της Τουρκίας από τους πυραύλους S-400 θα βοηθούσε προς αυτήν την κατεύθυνση και θα διευκόλυνε και την ενισχυμένη συμμετοχή της τουρκικής αμυντικής βιομηχανίας στα συζητούμενα εξοπλιστικά προγράμματα. Πάντως όπως και κατά το παρελθόν, δεν είναι τόσο οι ελληνικές αντιρρήσεις, όσο τα διπλωματικά και οικονομικά συμφέροντα άλλων κρατών - μελών που παρεμποδίζουν την τουρκική συμμετοχή. Ετσι εξηγείται και η επιδίωξη της τουρκικής αμυντικής βιομηχανίας να συνάψει συμφωνίες στρατηγικού χαρακτήρος με ιταλικές και ισπανικές εταιρείες, ώστε αυτές να βαρύνουν στη λήψη αποφάσεων των κυβερνήσεως των δύο κρατών.

REUTERS/EFEKAN ARYUZ

► Προετοιμασίες για τη σύνοδο του NATO στην Αγκυρα, η οποία αποτελεί τη τελευταία ευκαιρία της Τουρκίας για μια επανεκκίνηση των σχέσεων με τις ΗΠΑ

Ο Ιωάννης Ν. Γρηγοριάδης είναι αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Μπιλκεντ και επικεφαλής του Προγράμματος Τουρκίας του **ΕΝΙΑΜΕΤ**